

LITUOVOS
NACIONALINIS
M. MAŽYVŲŲ
BIBLIOTEKA

POPIEŽIAUS ORDINAS
„LIETUVOS BAŽNYČIŲ“
VEIKALŲ AUTORIUI

TĒVIŠKĒS AIDAI

Nr. 37 (1432) 1984 m. rugsėjo 21 d.

Melbourne

XXIX M E T A I

Sėkmingas šv. Kazimiero Jubiliejaus kongresas

Rugsėjo 1-2 dienomis Toronto mieste, Kanadoje, vyko Pasaulio Lietuvių Katalikų Kongresas Lietuvos Globėjo šv. Kazimiero 500 Metų mirties sukakčiai paminėti. Kongrese dalyvavo daugybė lietuvių iš visų pasaulio kraštų: JAV, Kanados, Argentinos, Brazilijos, Urugvajaus, Venecuelos, Australijos, Vokietijos, Prancūzijos, Italijos, net ir iš okupuotos Lietuvos.

Kongresą globojo Toronto arkivyskupas kardinolas Gerald Emmett Carter. Dalyvavo trys lietuvių vyskupai: Vincentas Brizgys, Antanas Deksnys, vyskupu nomi-

nuotas kun. Paulius Baltakis OFM, daugiau kaip 60 kunigų.

Akademinėje dalyje dalyvavo daugiau kaip 600 dalyvių, pamaldose Toronto katedroje 1.600, baigiamajame bankete 800. Poeto Kazio Bradūno sukurtą ir muziko Dariaus Lapinsko muzikiniu požiūriu parašytą bei pastatytą operą DUX MAGNUS - DIDIS VADAS - dviem pastatymais šeštadienį ir sekmadienį aplankė apie 2.500 torontiešių ir svečių.

Išskirtinai pažymėtinos dvi labai geros paskaitos: kun. dr. prof. Pauliaus Rabikausko SJ (iš Romos Gregorianumo universiteto) - "Šventasis Kazimieras - jo šventumas ir lietuviškumas" ir dr. Juo-

zo Griniaus (iš Bostono) - "Krikščionybės ir ateizmo grumtynės mūsų tautoje".

Peticiją šv. Tėvui, kad darytų žygius, kad sovietai paleistų nu- teistus lietuvius kunigus ir dabar kalinamus koncentracijos stovyklo se - Alfonsą Svarinską ir Sigitą Tamkevičių, pasirašė 6.000 asmenų. Toronto kardinolas pasižadėjo ją įteikti Popiežiui jo vizito Kanadoje metu. Kongresui buvo gauta šv. Tėvo Jono Pauliaus II sveikinimo telegrama.

Iš viso, kongresas buvo labai gerai organizuotas ir praėjo sėkmingai. Buvo priimtas labai geras Kongreso Manifestas.

BRONIUS KVIKLYS

Torontas, Kanadoje. Iš čia pranešama, kad rugsėjo 2 d. Pasaulio Lietuvių Katalikų šv. Kazimiero Kongreso metu, "Lietuvos Bažnyčių" serijinių veikalų autorius, mūsų "Tėviškės Aidų" bendradarbis BRONIUS KVIKLYS buvo šv. Tėvo Jono Pauliaus II apdovanotas aukštu Bažnyčios Ordinu "Augustae Crucis Insigne - PRO ECCLESIA ET PONTIFICE" - UŽ BAŽNYČIĄ IR POPIEŽIŲ Kryžiaus garbės aukso ženklas, kuris Popiežiaus duodamas už ypatingus nuopelnus Katalikų Bažnyčiai.

Ordiną ir specialų Vatikano diplomą Broniui Kviklyui įteikė iš Romos atvežęs Jo Ekscelencija vyskupas Dr. Antanas Deksnys. Įteikimo iškilmės vyko Kongreso banketo metu, kur dalyvavo 800 svečių. Šiuo ypatingu apdovanojimu Popiežius viešai įvertino didelį ir svarbų darbą, kurį atliko "Lietuvos Bažnyčių" autorius. Susirinkusieji labai šiltai sutiko šią žinią ir nuosirdžiai Bronių sveikino. Sveikiname ir mes mūsų mieląjį nuolatinį bendradarbį B. Kviklį - "Tėv. Aidų" leidėjai ir skaitytojai. PD

PASAULIO LIETUVIAI!

Mes, Australijos lietuvių jaunimas, pranešam visiems lietuviams, kad Šeštasis Pasaulio Lietuvių Jaunimo Kongresas jau yra ruošiamas ir įvyks Australijoje 1987-88-tais metais gruodžio - sausio mėnesiais.

Mes kviečiame visą lietuvių jaunimą dalyvauti šiame Kongrese, tuo parodant mūsų norą vieningai dirbti tėvynės Lietuvos labui.

Mūsų tikslas - išlaikyti lietuviškumo ugnį mūsų širdyse, mūsų darbuose - mūsų gyvenime! Mes siekiame statyti tiltus, jungiančius visus lietuvius į vieną galingą sąjūdį, kovojantį už Lietuvos nepriklausomumą ir tautos lygiateisiškumą kitų pasaulio tautų tarpe.

Mūsų priemonė - lietuvių ištęsta ranka lietuviui, suburiant mūsų jaunimą Kongresan.

Mes pasižadame, kad mūsų su-ruoštas Kongresas taps visų lietuvių pasididžiavimu.

Pradėdami darbą, mes tikimės ir laukiame visų lietuvių pritarimo ir paramos.

Lietuviais esame mes gimę,
Lietuviais norime mes likti!

Birutė Prašmutaitė
Australijos Lietuvių Jaunimo
Sąjungos Pirmininkė.

Henrikas Antanaitis,
Šeštojo Pasaulio Lietuvių Jaunimo
Kongreso Organizacinio
Komiteto Pirmininkas.
4 Robert St. North Balwyn Vic.
3104. Telef. (03) 857 7248.

Vincas Ališauskas iš Melbourne, čia Castel Gandolfe kalbasi su Popiežium Jonu Paulium II rugpiūčio 25 d., kai Popiežius lietuvių kalba aukojo šv. Mišias šv. Kazimiero garbei už Lietuvą, o mūsų Vincas atliko šv. Mišių skaitymus.

Foto Arturo Mari "L'Osservatore Romano"

Popiežiaus vasaros rezidencijoje Castel Gandolfo, po Popiežiaus Jono Pauliaus II lietuvių kalba aukotų šv. Mišių šv. Kazimiero garbei už Lietuvą rugpiūčio 25 d. Priekyje iš kairės klūpo dvi seselės iš Lietuvių kolegijos, Genovaitė Ališauskienė, Jadvyga Vingrienė, dvi lietuvišės iš JAV, Vincas Ališauskas, dvi seselės. Stovi iš kairės: du saleziečiai broliai - V. Sabaliauskas ir V. Aleksandravičius, kun. Mečys Burba, prel. Dr. Ladas Tulaba, truputis galvos - vysk. Dr. A. Deksnys, klierikas Vytautas Laugalis, prel. Dr. Stasys Žilys, kun. Dr. J. Vaišnora MIC, prel. K. Dobrovolskis. Popiežiaus dešinėje tik pusė viršugalvio - prel. V. Mincevičius, labai gerai matyti kun. Donatas Petraitis MIC, už jo arkiv. Dr. P. Marcinkus, žemai klūpo (dalis veido užstota) prel. Dr. Vytautas Kazlauskas, stovi baltu kestiumu Saulius Kubilius, už jo prel. A. Jonušas, paskutinis dešinėje mergaitės su balta bliusku užstota Kazys Lozoraitis. Tiek pažįname. Red.

Foto Arturo Mari "L'Osservatore Romano"

Sovietuose nukertami ryšiai su užsieniečiais

JŲ GYVENTOJAI NETURI ŽINOTI, KAS VYKSTA PASAULYJE

Visi Sovietų vadų parašai po įvairiais žmogaus teisių bei laisvųjų raštais, įskaitant 1975 m. Helsinkyje labai iškilmingai su vakariečių valstybių galvomis pasirašytą Europos saugumo ir bendradarbiavimo paktą, tebuvo, Lenino žodžius parafrazuojant, "opiumas kapitaliniams kraštams apgauti". Sovietų bei jų pavergtų kraštų gyventojai tas laisvas matė tiek, kiek savo ausis.

Pradėkime nuo garsaus rusų fiziko, Nobelio premijos laureato Andriejaus Sacharovo. Visas pasaulis jį gerai žino. Kas yra Sacharovas ir kur jis dabar gyvena - aiškinti netenka. Vakarų kraštų piliečiai siunčia šiam kaliniui tūkstančius laišku, sveikinimų, padėsimų ir dovanėlių. Tačiau Sacharovas jų negauna. Dalis siuntų grįžta į Vakarų su sovietinio pašto pastabomis: "Retour - Inconnu - adresatas nežinomas". Kita dalis siuntų dingsta "be žinios". Dar kita dalis laišku sulaikomi ir pridėdami prie kaltinamojo bylos. Reikia dar pridėti, kad Vakaruose sukelta akcija išlaisvinti Sacharovą ar bent jo žmoną išleisti į užsienį gydytis nedavė vaisių, nors jose dalyvavo ir bandė Sacharovą užtarti kelių valstybių vadai. Pažymėtina į Maskvą nuvykusio Prancūzijos prezidento nesėkminga intervencija.

Bet ne su vienu Sacharovu taip elgiamasi. Laišku bei dovaninių siuntinių negauna ir lietuviai kaliniai: Viktoras Petkus, Balys Gajauskas, Vytautas Skuodis, kunigai - Alfonsas Svarinskas, Sigitas Tamkevičius, kalinamieji: Sergėjus Kovaliovas, Gintautas Iešmantas, Povilas Pečeliūnas, Antanas Terleckas, Julius Sasnauskas ir kiti.

Š.m. birželio 18-27 Hamburge (Vokietijoje) posėdžiavę Tarptautinio žmogaus teisių kongreso (IGFM) atstovai atidžiai svarstė jiems pateiktą gausią medžiagą apie žmogaus teisių pažeidimą Sovietijoje, ypač kas liečia Sovietų gyventojų korespondenciją su užsienyje gyvenančiais artimaisiais. Kongreso dalyviams ir vadovams paaiškėjo tai, kas jau seniai, mums lietuviams, turintiems ilgalaikę susirašinėjimo praktiką, yra aišku. Visi iš Sovietų Sąjungos į užsienį siunčiami laišku ir KGB Maskvoje cenzūruojami. Kad išvengtų laišku "spūsties" ir sumažinus KGB cenzorių darbą, daugelyje krašto vietų siunčiamieji laišku neužlipinti pateikiami atitinkamai įstai-

BRONIUS KVIKLYS
 Mūsų specialus bendradarbis
 Čikagoje

gai, kuri juos peržiūri.

Beatodairiškai sulaikomi laišku ir bet kuri kita korespondencija, siunčiama tarptautinėms organizacijoms: Raudonajam kryžiui Ženevoje, Tarptautiniam teismui Hagoje, Jungtinėms tautoms New Yorke, religinėms organizacijoms ir kt. institucijoms, laikraščių redakcijoms įskaitant.

Iš kitos pusės, beatodairiškai cenzūruojami iš užsienio gaunamieji laišku ir kitos siuntos. Štai dėl ko laišku persiuntimas yra labai lėtas: kartais susitelkia cenzūros įstaigos ju labai daug, tarnautojai neįstengia visų greitai perskaityti ir todėl net oro paštu siunčiami laišku gaunami po 1,2,6 mėnesių, o kartais tik po metų. Nepageidaujamo turinio laišku visais atvejais "pražudomi". Tačiau jie visiškai nežina: jų negauna tik gavėjas - laišku originalai ar jų kopijos įjungiamos į bylas, kurias KGB yra užvedusi kiekvienam Sovietų gyventojui.

Negeriau elgiamasi su didesniais ar mažesniais šeiminiiais (pakietais), banderolėmis, nors šie dalyku siunčiami kaip dovanos ir todėl turėtų būti laisvi nuo muitų mokesčių. Čia atvirksčiai: muitai nuolat pakeliami, siunčiamų dalyku asortimentas bei kiekis mažinami, ribojami. Daugelis siunčiamų dalyku gražinami, neva dėl "nesilaikymo pašto taisyklių", kaip "gendantieji dalyku", "kenkiantieji žmonių sveikatai". Nutrauktas ir vaistų persiuntimas. Pagaliau, nuo š.m. rugpiūčio 1 d. siuntinių siuntimas į Sovietų Sąjungą visiškai sustabdytas, juos priėmusios ir maito mokesčių renkančios kontoros uždarytos. Kodėl buvo imtasi taip griežtų priemonių - nebuvo paskelbta. Visiems tik atrodo labai keista, kad Sovietai atsisakė nuo, palyginti, didelių sumų, kurias įvairiose kraštuose labai lengvai surinkdavo. Mums yra žinoma, kad viena tikrai siuntinių persiuntimo bendrovė, veikusi Čikagoje nuo siuntinių siuntimo pradžios, tikrai maito mokesčiais surinkusi ir sumokėjusi Sovietų valdžiai 75 milijonus dolerių. O kur gi kitos kontoros Amerikoje ir kituose kraštuose? Nėra abejonės, kad atsia-

kyta milžiniškų sumų todėl, kad siuntinių gavimas labai blogai veikdavo "propagandiškai". Sovietų spauda, radijas, televizija ir agitatoriai visą laiką neatlaidžiai loja, kaip "blogai ir nepasiturinčiai ir skurdžiai gyvena Amerikos darbininkas". Kai kurie gyventojai ima tikėti agitacija. Bet štai, ateina jų kaimynams siuntinys ir visos agitatorių pastangos sugriūna.

Šia proga prisiminė vienas, kad ir kiek senstelėjęs, sovietinis anekdotėlis. Gyvena Leningrade šeima. Tėvas inžinierius, motina gydytoja, dukterė mokytoja. Visi gauna "geras algas". - Kaip pragyvenate? - klausia šeimos draugė. - Būtų blogai, - atsako šeimininkė. Laimė turime Amerikoje gyvenančių vieną giminaitį. Jis du kartus metuose atsiunčia mums po pakietėlį. - Tai kas jis toks, kad įstengia tokias gėrybes siųsti: mokslininkas, profesorius? - Ne, atsako šeimininkė: - jis yra bedarbis.

Kas liečia telefoninius pasikalbėjimus su užsieniu, Sovietai daro daugybę apsunkinimų. Labai sunku juos gauti: tai "užimtos linijos", tai įvairūs "gedimai". Bet ir gavus pasikalbėjimą, džiaugsmas nedidelis: visi pasikalbėjimai yra sekami, dalis jų rekorduojami, pasakius žodį kitą ne pagal valdžios liniją, nutraukiami. JAV kongreso komisija, bandžiusi registruoti pašto srityje pažeidimus, vien tikrai nuo 1983 m. kovo mėn. jų suregistruavo 2.400.

Tarptautinio paštų kongreso metu, išklausi ir išdiskutavus pašto taisyklių nesilaikymą iš Sovietų pusės, buvo iškeltas sumanymas išmesti Sovietų Sąjungą iš Tarptautinės pašto unijos. Tačiau prisibijoma šį žingsnį daryti, nes jis ne tik nepagerintų, bet dar pablogintų padėtį.

Kas liečia keliones į Sovietų Sąjungą, lietuviai jau turi šioje srityje daugelio metų kartų patyrimą, belankydamiesi savo artimuosius Lietuvoje. Apibendrinant reikalą galima tik tiek pasakyti, kad kelionių sąlygos nuolat bloginamos. Š.m. gegužės 30 d. buvo paskelbtas dekretas, kuriuo nustatytos įvairios baudmės tiems piliečiams, kurie suteiks atvykusiems užsieniečiams patarnavimus, susisiekimo priemonę, ar pastogę. Tam tikrais atvejais jie gali būti laikomi užsienio "šnipais" ir baudžiami aukščiausiomis piniginiėmis ar laisvės atėmimo baudomis.

Kursuoja gandai, kad ir keliones į Sovietų Sąjungą bei giminių lankymą gali ištikti siuntinių likimas. Užsienio spauda primeta Sovietam, kad jie nesilaiko nei tarptautinių konvencijų, nei 1975 m. Helsinkyje pasirašyto susitarimo. Mums tai nieko nauja, nes žinome, kad sovietiniai rusai, pasirašydami tokius dokumentus, nė nemanė jų laikytis.

Printed by "Tėviškės Aidai" 18 Henry St., Kensington Vic. 3031. Published by Mr. Valentinas Čižauskas, the President of the Lithuanian Catholic Federal Committee, 38 Coghlan St. Niddrie Vic. 3042.

● **Canberra.** Darbiečių valdžia praėjusių metų pradžioje pažadėjo vėl atstatyti kultūrinius ryšius su Sovietų Sąjunga. Šių metų gale jau pakviestas Maskvos cirkas gastroliuoti Australijos miestuose. Cirką seks Bolšoj baletas, Sovietų Sąjungos simfoninis orkestras, Gruzijos kompanija, Bolšoj opera sovietinei propagandai Australijoje.

● **Canberra.** Opozicijos lyderis Mr. Peacock parlamente ministerį pirmininką Mr. Hawke išvadino sukčium, įstatymų iškraipymu, krimonalistų bičiuliu, nepateikdamas jokių konkrečių įrodymų. Tokiais asmeniniais žmogų niekinančiais teigimais pats lyderis save susidirbo.

● **Melbournas.** "The Herald" rugšėjo 13 d. paskelbė valdžios ruošiamą planą pensininkų turto nustatymui. Apie spalio pabaigą šimtam tūkstančių pensininkų bus išsiuntinotos kelių rūšių formos užpildyti, surašant visą turtą. Už žinių klaidingą surašymą galės būti nubausti net iki \$ 2.000 arba 12 mėnesių kalėjimo. Socialistų valdžia nori žinoti kas dirbdamas kiek susitaupė ir spręs ar tokiam duoti pensiją.

● **Viktorijos Ugnies Apsisaugojimo sąjungos komitetas** visoje Viktorijos valstijoje skelbia Priešgaisrinę savaitę spalio 19-25. Žmonės, organizacijos tą savaitę galės apilankyti ugniagesių stotį, bet ypač, kad visi apsilavę apie savo namus nuo galimo gaisro, kad ugnis nesunaikintų jų turto ir gyvybės.

● **Managua.** Australijos užsienio reikalų ministeris Mr. Hayden atskleidė į marksistų - komunistų valdomą Nikaragvą pagyrė valdžią, nežiūrind, kad JAV prezidentas Reagan kaltina Nikaragvos valdžią už komunistinės revoliucijos plėtimą ir ginklavimą El Salvador partizanų ir žmogaus teisių prievartavimą. Mr. Hayden čia dar pasigyrė, kad jis yra ateistas, - praneša "The Herald" rugšėjo 13 d.

● **Bonna.** Į Vakarų Vokietiją pasitraukė vienas iš žymiųjų Rytų Vokietijos komunistų saugumo viršininkų, atsinešęs didelį kiekį dokumentų apie Vakaruose esančius sovietinius šnipus. Tai leitenantas pulkininkas, 46 metų amžiaus, kurio pavardė dar visai neskelbiama, tarnavęs Rytų Vokietijos saugumo ministerijoje.

● **Londonas.** Iš Sovietų Sąjungos ištremtas rašytojas rusas Vladimovas spaudos konferencijoje pasakojo kokios nuotaikos Sovietuose. Rašytojų santykiai su valdžia lieka tokie kaip ir carų laikais. Rašytojus slopina griežtai vykdomas kūrybinės laisvės varžymas ir persekiojimas. Plačiau pasakojo apie rusų disidentų sąjūdį, turintį daug šalininkų, kurie priešingi sovietinei imperialistinei politikai, iškėlė Rusijoje smarkiai jaučiamą religinį atgimimą, kuris plečiasi, nežiūrind valdžios didelių baudų.

● **Baltimorės** arkivyskupas kardinolas Lawrence Shean, 86 metų amžiaus, mirė šio mėnesio pradžioje, praneša "L'Osservatore Romano". Kardinolas prieš 10 metų jau buvo pasitraukęs iš savo pareigų.

● **Ukrainiečių** kardinolas Jozef Slipyj, 91 metų amžiaus, mirė Romoje šio mėnesio pradžioje, kuris anksčiau dar būdamas vyskupu išbuvo 18 metų sovietų koncentracijos lageriuose, ypač Vorkutoje su mūsų tuomet išventintu kunigu Alfonsu Svarinsku.

T Ė V I Š K Ė S A I D A I

18 Henry St. Kensington Vic. 3031. Tel. 376 7355

LEIDZIA AUSTRALIJS LIET. KATALIKŲ FEDERACIJA

Redaktorius kun. Dr. P. Dauknys. Korespondencijas, straipsnius, skelbimus, prenumeratas siųsti viršuje nurodytu adresu. Prenumeratos kaina metams \$ 25. Kituose kraštuose \$ 30. Atskiras numeris 50 centų. Skelbimai už skilties vieną cm \$ 1. Nuolatiniams skelbėjams daroma nuolaida. Už skelbimų turinį neatsakoma. Redakcija straipsnius ir korespondencijas taisy savo nuožiūra.

TĖVIŠKĖS AIDAI

KOKIAIS KELIAIS EIS LIETUVA Į PERGALĘ SAVO

Lietuvos pagrindžio "Aušra" vėliausią laidą skiria viešai veikusiems Tikinčiųjų Teisėms Ginti Katalikų Komitetui, kurio pagrindinius steigėjus - kun. Alfonsą Svarinską ir kun. Sigitą Tamkevičių komunistai žiauriai nubaudė ir komitetą likvidavo, kuris perėjo į pogrindį. Komunistų partija negali leisti, kad ją kas kontroliuotų, sakytų teisybę, iškeltų persekiojimų faktus. Tokiems drąsuoliams sovietucse vieta tik pogrindyje, arba sėdėti teisiųjų suole, vargti katorgoje, "ilsėtis" psichiatriniuose kalėjimuose.

Maskvos valdžia stengiasi primesti savo valią ne tik savo valstybėje ir okupuotuose kraštuose, bet ir visom socialistinėm valstybėm ir ten nieko negali būti nepriklausomo nuo tų šalių komunistų partijų ir turi paklusti Maskvos diktatui. Sovietinis Maskvos komunizmas lyg piktybinis vėžys sklaidžiasi į visą žmonijos organizmą, visa turi būti nugalėta, sutrypta. Maskva tam kala ginklus, kuria raketas, pasiuntė šimtatūkstantinę armiją į Afganistaną, siunčia gausius, gerai paruoštus "diplomatus", siekia savo globon paimiti įvairias institucijas. Pasaulį užtvindė neregėta apgaulė, smurtas, įvairūs "išsivadavimo" karai, nepasitikėjimas. Visa tai labai sparčiai stumia žmoniją prie totalinės katastrofos.

Tikinčiųjų Teisėms Ginti Katalikų Komiteto likvidavimas okupuotoje Lietuvoje buvo šioje perspektyvoje labai paprastas reikalas, lyg uodo sutraiškymas. Bet tame niūriame fone sušvyti tų kelių kunigų heroiška drąsa, pasišventimas žūtbūtei kovai už laisvą, garbingą žmogaus gyvenimą. Maskva net ir savo titaniška galia nepajėgia nužudyti laisvės dvasios mažoje, pavergtoje lietuvių tautoje. Komiteto veiklą pilnai įvertins ateitis. Bet ir dabar matome, kad jis tapo dvasiniu vadu kovoje prieš ateistinės valdžios vykdomą Lietuvos Katalikų Bažnyčios griovimą. Komiteto pastangų dėka šis griovimas daugelyje sričių sustabdytas arba sulėtintas. Komitetas pakėlė tikinčiųjų dvasią, aktyvumą, pasitikėjimą savo jėgomis, pažadino kovos dvasią, organizuotumą ir kunigų tarpe.

Nubastieji kunigai dar didesne moraline įtaka veiks lietuvių dvasinį gyvenimą ir jų šventą kovą. Jie ir toliau liks drąsiais vadais ir tarptautinio fronto prieš Maskvos totalitarizmą pirmose kovos linijose, ir Lietuvos kovoje prieš pavergėją tik žymiai aukštesniame kankinių ranke. O už kalėjimų ir lagerių sienų ar atsiras jų vertybų kovotojų? Kokia bus ateityje kovos taktika? Kokiais keliais eis Lietuva į savo didžiąją pergalę? — Aušros leidėjai sako, kad tai parodys ateitis. Tariant su Poetu: — Ir išvadavimo visų tautų didžiojo šventėj skambės, kaip aukso varpas, vardas Lietuvos, jei ves vidurnaktį tamsiam ją didis Dievo žodis!

PD

Lietuvos Bažnyčia dėkoja Popiežiui

Vatikano radijas 30-čia kalbų ir Vatikano dienraštis "L'Osservatore Romano" paskelbė Lietuvos vyskupų konferencijos pirmininko vyskupo Liudo Povilonio telegramą popiežiui Jonui Pauliui II. Telegramoje vyskupas Povilonis išreiškia Lietuvos Bažnyčios didelį dėkingumą už sveikinimus, kuriuos Šv. Tėvas telegrama išreiškė šio mėn. 23 dieną, ir už šv. Mišias lietuvių kalba, kurias Jonas Paulius II aukojo Lietuvos Globėjo šv. Kazimiero jubiliejaus baigiamųjų iškilmų Vilniuje išvakarėse.

Skaitome vysk. Liudo Povilonio telegramos Šv. Tėvui lietuvišką vertimą:
Sventasis Tėve! Su dideliu džiaugsmu ir dėkingumu priėmėme Jūsų Sventenybės telegramą, kurią atsiuntėte mūsų Tėvynei ir tautai Lietuvos Globėjo šv. Kazimiero jubiliejaus iškilmingo minėjimo paskutinę dieną. Savo ir kitų vyskupų bei kapitulinių vikarų, kunigų ir lietuvių bei lenkų tikinčiųjų vardu reiškiu nuoširdžiausią padėką už sveikinimus, už ypatingą apaštališką palaiminimą ir už visą mum skirtą Jūsų Sventenybės tėvišką rūpestį. Dėkojame taip pat už šv. Mišias lietuvių kalba, kurias aukojote savo privačioje koplyčioje.

SVEIKINIMAS J. E. VYSKUPIUI PAULIUI BALTAKIUI

Jūsų Ekscelencija, mes, Australijos Lietuvių Bendruomenė sveikiname Jus konsekracijos proga ir tikimės, kad Jūsų paskyrimas titulinio Egaro Vyskupu visiems lietuviams katalikams, gyvenantiems už Lietuvos ribų atneš daug palaimos, dvasinės stiprybės ir ištvėrmės visiems lietuviams iševijoje ir dar stipriau sužadins mums viltį kovoti dėl Lietuvos Laisvės ir Nepriklausomybės.

Mes tikimės, kad Jūsų Ekscelencija greitai laiku galėsite aplankyti lietuvius katalikus Australijoje ir liekame linkėdami Jums sėkmingo Ganytojiško darbo lietuvių iševijoje. Jus gerbiaus

V. Bukevičius
Australijos Liet. Bendruomenės
Krašto Valdybos Pirmininkas

Rugpiūčio 26 dieną mes visi Lietuvos vyskupai, dalyvaujant kunigam ir didžiulei miniai tikinčiųjų, aukojome Eucharistinę Auką, dėkodami Dievui už visas dvasines dovanas, šv. Kazimiero užtarimu suteiktas mūsų brangiajai Lietuvai. Kadangi bažnyčiose erdvė yra ribota, pamaldos buvo pakartotos atskirai lietuviams ir lenkam. Dieviško žodžio liturgijoje visi pamaldų dalyviai galėjo išgirsti lietuvių ir lenkų kalbomis Jūsų Sventenybės atsiųstus sveikinimus.

Pasivesdami nesiliaujančiam Jūsų Sventenybės rūpestingumu, su tikra šuniška meile reiškiamo nuoširdžią pagarbą.

Pasirašė: † Vysk. Liudas Povilonis, Lietuvos Vyskupų Konferencijos Pirmininkas.

LRTV

Viktorijos viešose ligoninėse, kaip pranešė rugsėjo 19 d. ligoninių direktoriai, operacijų laukia apie 30.000 ligonių. Valdžia siekia dalį tokių ligonių pervesti į privačias ligonines operacijom. Privačios ligoninės neturi tokių problemų, kai jų ligoniai yra visi apsidraudę ir nežiūri į socialistų valdžios malonę.

ŠV. KAZIMIERO 500 METŲ JUBILIEJUS

Melbourne spalio 7 d. sekmadienį
12 val. šv. Jono bažnyčioje

KONCELEBRACINĖS ŠV. MIŠIOS

Lietuvos Globėją šv. Kazimierą meldžiame išgelbėti Lietuvą iš Rusijos vergijos.

Visos organizacijos kviečiamos su Vėliavomis ir Garbės palyda.

Tikintieji priima šv. Komuniją.

Po pietų 2.30 val. Melbourne Lietuvių Namuose
Adelaidės Teatras VAIDILA stato Premjerą

NE ŽEMĖS HORIZONTAI

iš šv. Kazimiero gyvenimo 3 veiksmų lyrinė drama,
kurią parašė Pranas Pusedėris.

Bilietai į vaidinimą \$ 5.

Visi lietuviai kviečiami į šias didingas
Šv. Kazimiero iškilmes!

ALK Federacijos Valdyba

„TĖVIŠKĖS AIDŲ“ BALIUS

Rugsėjo 29 d., šeštadienį

MELBOURNO LIETUVIŲ NAMUOSE

Baliaus pradžia 7 val vak.

Puikus orkestras. Gera vakariėnė. Staigmenos loterijoj.

Gėrimai Klubo bufete.

Pakvietimai visiems po \$ 12.

Stalus užsakyti pas V. Zemaitį, tel. 544 8684, sekmadieniais
prie bažnyčios.

Amerikiečiai apie Popiežių

Washington dienraštis pasisako, kad popiežius gana kritiškai žiūri į Ameriką. Laikraštis rašo: Popiežius negalvoja, kad Bažnyčios ateitis yra Amerikoje. Notre Dame universiteto profesorius kun. Richard McBrien taip pat sako: "Popiežiaus viltis, kad dvasinis atgimimas yra Rytuose". Amerika yra išlepusi, ieškanti malonumų. Ne vienas Amerikos teologų daro išvadas, kad popiežius yra nelankstus, neinaš su gyvenimu.

Tur būt šiandien nė vienas nemano, kad Amerikoje vyktų koks nors dvasinis atgimimas, kad atsirastų ten lyg šventas Pranciškus, iš dalintų savo turtus ir vaikščiotų basas po kraštą. Tegu ir kitokia forma atsiranda žmogus, kuris atsisakytų prabangaus gyvenimo ir kvieštų visus į naują gyvenimą. Tokio išradėjo Amerikoje nepamatoma. Nevilioja Amerikos nė ko mimizmas - turtų išdalinimas. Čia kiekvienas turi užtenkamai - nieks nepavydi nė milijonieriams. Užtai nė komunistinė idėja Amerikoje nėra populiari. Tą žino ir komunistai. Jie metėsi į kitą propagandą — už taiką. Kas taikos nemėgė, o ypač amerikoniai. Užtai Verbų sekmadienį už taiką demonstruoja - su komunistais net katalikų vyskupai. Kokio dvasinio atgimimo iš Amerikos gali laukti ir popiežius. Užtat jis parašė Amerikos Vyskupams laišką, kuriame gražiomis formomis primena Amerikos netikslumus ir nurodo būdus į dvasinį gyvenimą.

Iš čia mums aiškėja, kad Amerika nieko daugiau nenori, kaip išlaikyti savo turimą gyvenimą. Ji užtat visada yra defensyvoje. Tik nesugriauk jos gyvenimo. Ji negaili ir kitiems kraštams, tik kad būtų ramu. Ji tikrai šiuo atžvilgiu krikščioniška, bet ne dėl to, kad ji pasidarytų gera, bet kad jos nieks neužkliudytų. Tuo gyvena ne tik Amerikos vyriausybė, bet ir visa Amerika, ir jos Bažnyčia.

Kai kurie Amerikos teologai po-

piežiu prikiša, kad jis neina su gyvenimu. Bažnytinės reformos pradėjo popiežius Jonas XXIII. Šis popiežius pasirinko vardą Jono Pauliaus II. Tai reiškia abiejų popiežių, kurie vykdė tas reformas. Iš to jau galime pasakyti, kad dabartinis popiežius yra už reformas. Kur jis yra užkietėjęs, tai kunigų vedybose. Vos tik išrinktas popiežium, jis pasakė, kad kunigai nesives. Kunigas gali vestis, bet tuo pačiu jis atsisako kunigystės. Šis potvarkis taip ir liko. Bažnyčios suvažiavimo buvo svarstyta mintis, kad kunigai galėtų būti vedę, kaip tai buvo prieš 1.000 metų. Palikta

popiežiaus žinia. Tai šį popiežiaus nusiteikimą, kad kunigai nesives, amerikiečiai ir vadina jo sustingimu.

Kažin ar Amerikoje Bažnyčios padėtis pagerėtų, jei kunigai būtų ir vedę. Atrodo, kad padėtų čia sprendžia ne kunigų vedybos, bet materialinė padėtis. Kunigas pasidarė mažiausiai atlyginamas. Taip ši padėtis pasidarė niekam nepatraukli. Tas pats yra ir pas kitas religijas, kur kunigai vedę. Kunigų skaičius ir ten mažėja. Reiškia, kad šią padėtį daugiau lemia materialinis gerbūvis. Todėl ir popiežiui gal be reikalo primetama dėl kunigų vedybų, kad tai yra jo sustingimas.

Per Vatikano radiją išgirdome, kad Klaipėdos ligoninėje staiga mirė vietinis altaristas kun. Jonas Baikauskas, 80 metų amžiaus rugpiučio 25 d. Velionis prieš ketverius metus paminėjo 50 metų Aukšinių Jubiliejų. Su jo mirtimi Telšių vyskupijoje ir Klaipėdos prelatūroje yra daugiau kaip 50 parapijų, kurios jau nebeteri savo kunigo ir yra aptarnaujamos iš kitur. Telšių vyskupas Antanas Vaičius šią vasarą Tauragėje Sutvirtinimo sakramentą suteikė 2.450 asmenų, Varniuose 664. Panašios vaikų ir jaunimo minios Sutvirtinimo sakramentą priėmė Plungėje, Kretingoje, Telšiuose.

Būkime aktyvūs su 3 milijonais kovojančių lietuvių

Rašo Alb. Pocius

Žinokime, kad mūsų tėvai, kurie 1918 m. atstatė Lietuvą, prieš I pasaulinį karą buvo dar blogesnėje padėtyje. Pasaulis tada nieko nežinojo apie Lietuvą ir lietuvių dirbančių Lietuvai buvo labai mažai.

Pirmieji laikraščiai - Aušra ir Varpas teturėjo tik po 600 prenumeratorių, o šiandien vien tik Melbourne ir Geelonge su Mūsų Pastoge ir Tėviškės Aidais yra virš 1.000 skaitytojų. Tais laikais dirbančių Lietuvai žmonių buvo labai mažai. Valančius, Daukantas, knygnešius karalius Bielinis, Basanavičius, Kudirka, Šliupas, Vileišis, Maironis, Martynas Jankus, Vydušas, Tumas Vaižgantas, vysk. Karvičius ir keletas kitų.

Jiems gyviems esant ne visi įvertino jų darbus. Daukantai mirus tik 3 vyrai teatėjo jo karsto nešti ir viena moteris turėjo padėti, tačiau atsistačius Lietuvai suprato me jo didžius darbus rašant Lietuvos istoriją ir jam statėme didingus paminklus.

Aušrininkus ir varpininkus dvari ninkai tada litvomanais pravardžiaavo ir laikė pajaukos objektu, tačiau jie laimėjo, nes jie kovėjo už tiesą ir savo tautos laisvę.

Pasibaigus I pasauliniam karui, prie Paryžiaus, Versalio Taikos konferencijoje buvo svarstomas Lietuvos ir Lenkijos ginčas dėl Vilniaus. Išikarščiavęs Lenkijos užsienio reikalų ministeris Dumowski sušuko:

"Leiskite mums sušaudyti 500 Lietuvos inteligentų ir Lietuvos nebebus".

Šiandien jau nebe 500, bet 3 milijonai lietuvių reikalauja laisvės, todėl būkime ir mes aktyvūs tarp tų 3 milijonų kovojančių lietuvių!

Okupantas norėjo nutildyti lietuvių tautos laisvės šauksmą ir Sibiro vergų stovyklose sunaikino vieną trečdalį mūsų tautos. Lietuvių tautos kankinių kovos testamentas įpareigoja mus tęsti jų kovą iki Lietuva vėl bus laisva ir nepriklausoma.

Mes su okupantu negalime eiti į bet kokius kompromisus ar derības. Mes negalime priimti okupanto įstaigų patarnavimus, išskyrus kelionėms į Lietuvą. Mes negalime važinėti jų turistiniais laivais ar eiti į jų teatrus, nes nužemintume savo kaip lietuvių savigarbą ir išniekintume tautos kankinių au-

kos šventumą.

Nepamirškime, kad Lietuvai atgavus laisvę kiekvienas turėsime duoti apskaitą už savo darbus ir veiksmus išveivijoje.

Bendradarbiavimas su okupantu yra pagal visų valstybių įstatymus sunkiai baudžiamas, o Lietuva šian dien yra okupuota ir nevalia nusilenkti prieš okupantą.

Amerikiečiai, anglai, italai, graikai ir kiti gali prekiauti su Rusija arba priklausyti komunistų partijai, nes jų kraštai yra laisvi ir ten nėra rusų kariuomenės.

Lietuva, Latvija, Estija ir Ukraina yra skirtingoje padėtyje. Mūsų kraštai yra rusų kariuomenės užimti.

Eltos Inromacijos Tarnyba Venecueloje atspausdino leidinį ispanų kalba "Lietuva Venecuelos spaudoje". Tai 65 puslapių brošiūra, kurioje surinkti paskutiniaisiais metais Venecuelos spaudoje atspausdinti būdingiausi straipsniai apie Lietuvą. Rinkinį parengė Venecueloje gyvenanti Jūratė Statkutė — Rosales. Brošiūra pristato Lietuvos okupaciją, trėmimus, religines laisvės varžymus, kunigų - A. Svarinsko ir S. Tamkevičiaus nuteisimą.

Katalikybė ir inteligentija šiuolaikinėje Lietuvoje

Rašo Juozas Bočys (slapyvardė) iš Lietuvos

Vidutinioji inteligentija mažiau už valstiečius, t.y. kolūkiečius, girtuokliauja, nes tam neturi lėšų, be to, yra sąmoningesnė. Tai yra blaiviausia mūsų tautos dalis. Daugiausia kovotojų už blaivybę yra tarp inteligentų. Jų šeimose paprastai auga bent du vaikai, atgyja įsitikinimas, kad šeimai laimė duoda geri vaikai, netgi darosi savotiška gera mada turėti ne vieną, o daugiau mažylių. (Gaila, šių eilučių autorius neturi po ranka statistinių duomenų tais klausimais).

Šie vidutiniosios inteligentijos brožai krin ta į akis dėl to, kad kaimuose (anaipol ne visose Lietuvos dalyse) nemažėja kai kurios negerovės: girtavimas, amoralumas, cinizmas, abejingumas. Kaimuose kai kur gausėja šeimų skyrybų, kas bent prieš 10 metų buvo retas dalykas. Dažniausia skyrybų priežastis - vyrų girtavimas ir storžieviskumas. Kaimuose gausu eismo nelaimių ir savižudybių, taip pat daugiausia dėl girtavimo. Kai kur kaimuose labai trūksta jaunų merginų (išeina į miestus), kitur nėra jaunų vyrų, dėl ko negausėja jaunų šeimų.

Girtavimo priežastys - atskiras, sudėtingas klausimas. Viena iš priežasčių ta, kad kaimo

žmogus yra nuolatos morališkai žlugdomas, nes jis yra pusiau beteisias asmuo, o jis daug kur tiesiogiai priklauso nuo kolchozo valdžios - nuo brigadininko ar pirmininko valios. Kaimiečiai turi labai daug ir sunkiai dirbti, sėjos ar rugiapjūtės metu - neretai dienomis ir naktimis. Didelės darbo normos kolchozo laukuose paskiriamos net nėsčioms moterims. Beteisiškumas ir sunkus darbas vyrišką kaimiečių pusę natūraliai skatina girtauti. Padėtis nedaug gali pagerėti net jeigu kolchozo valdžia yra protinga ir žmoniška. Kolchozo pirmininkui netgi sunku būti žmoniškam, nes aukštesnė valdžia iš jo reikalauja vis didesnės produkcijos, be to, trukdo protingiau tvarkytis nereikalingais nurodinėjimais ir pamokymais.

Kita kaimo girtavimo priežastis yra ta, kad čia parduotuvėse visada yra stiprių alkoholinių gėrimų (degtinės ir prasto, alkoholinio vyno). Beveik nebūna gerų natūralių vynų, šampano ir pan. Be to, rajonams reikia vykdyti alkoholio pardavimo planą, kurio neįvykdžius, sutrinka finansai - nėra iš ko mokėti atlyginimų. Dėl to būna atvejų, kad kaimo žmonės yra net skatinami pirkti ir gerti prastos kokybės alkoholinius gėrimus. Žmonijos istorijoje turbūt nebuvo tokios santvarkos (net kapitalizmo pradžioje),

kurios ekonomika tokiu laipsniu, kaip Sovietų Sąjungoje, remtųsi alkoholizmu.

Dėl šių priežasčių tradiciniai kaimo dorovės pamatai yra gerokai susilpnėję. Be to, aktyviausioji kaimo jaunuomenės dalis išeina į miestus, nors ten materialiai gyventi yra sunkiau, tačiau darbas yra lengvesnis, be to, žmogus yra laisvesnis negu kaime. Dauguma kaimo žmonių supranta savo sunkios būklės priežastis ir tai teikia vilčių, kad gyvenimo sąlygoms pasikeitus minėtosios negerovės pradėtų nykti.

Inteligentija, iš viso miestiečiai, yra objektyviai geresnėje būklėje negu kaimo žmonės, nes darbo požiūriu laisvesni, savarakiškesni. Sunkesnėje būklėje yra tik kaimo inteligentai (mokytojai, gydytojai, agronomai), nes jie daugiau ir gana neapibrėžtai, netiesioginiai priklauso nuo vietinės valdžios.

Čia suminėtos ir daug neminėtos priežasčių nulemia tai, kad vidutinioji inteligentija, kuri yra gana gausi, darosi Lietuvoje pagrindinė, be to, sąmoningai įsitikinusi, tautinių ir religinių vertybių saugotoja. Šias vertybes išlaiko ir kaimas bei darbininkai, tačiau jie tai daro daugiau gaivališkai ir išoriškai. Tiesa, ir kolūkiečių bei darbininkų tarpe netrūksta blogiųjų atsparių žmonių, tvirtai įsitikinusių savo tautos patriotišką, tačiau kasdieniniame gyvenime jie nedaug te-

Laisvojo pasaulio lietuvių katalikų kongreso

MANIFESTAS

Mes, laisvojo pasaulio lietuviai, susirinkę iš įvairių šalių į šv. Kazimiero 500 metų mirties sukakties kongresą Kanados Toronte 1984 m. rugsėjo 1 ir 2 dienomis, pažvelgėm su dideliu susirūpinimu į Lietuvą — šventojo Kazimiero ir mūsų pačių kilmės kraštą, šiuo metu reikalingą viso laisvojo pasaulio dėmesio ir pagalbos.

Dėl to šis mūsų kongresas kreipiasi į Jungtines Tautas bei generalinį jų sekretorių, valstybių karalius, prezidentus bei jų vyriausybes, krikščioniškųjų Bendrijų vadovybes, ryšio priemones (spaudą, radiją, televiziją) ir laisvosios žmonių sąžinę, prašydamas atkreipti dėmesį į tautas jau daugiau kaip 40 metų kankinamas dvasinėje ir fizinėje priespaudoje.

Tokių tautų Rytų Europoje yra visa eilė. Šiame kongrese mes negalime kalbėti jų visų vardu, todėl prabylame laisvojo pasaulio lietuvių išeivijos daugumos vardu. Tai balsas, kuris neabejotinai išreiškia ir visos lietuvių tautos bei jos krašto - Lietuvos balsą.

Mes, kaip ir visos tautos, trokštame taikos, tačiau, remdamiesi istorija ir savo patirtimi, primename, kad ten, kur nėra laisvės, nėra ir negali būti taikos. Vergija yra taikos stabdys, sukilimų, revoliucijų, višnių ir išorinių kovų akstinas.

Ypač tai pasakytina apie mažas tautas, nes jų dvasinės ir fizinės egzistencijos pagrindas yra laisvė. Siekiant pasaulio taikos, reikia apriboti ne mažųjų tautų laisvę, o didžiųjų imperialistinius užmojus.

Zvelgdami į dabartinę Lietuvą, nešančią totalistinių sistemų įvestą vergiją jau penktą dešimtmetį, pareiškiame, kad lietuvių tauta, būdama pavergta dvasiškai ir fiziškai, nuolat kovos už savo laisvę, kol ją atgaus. Prie pasaulio taikos bei įtampos sumažinimo ji galės prisidėti tik tada, kai laimės religinę, tautinę ir valstybinę laisvę.

Minėdami Lietuvos globėją šv. Kazimiero 500 metų mirties sukaktį šiuo kongresu, primename, kad šis šventasis yra ne tik heroiško asmeninio religinio gyvenimo žmogus, bet ir Lietuvos karalaitis, aktyviai dalyvavęs valstybės valdyme. Jam rūpėjo tiek paskiro žmogaus, tiek viso krašto, tiek viso pasaulio gerovė bei taika. Dėl to šiandieną jis yra gerbiamas ne tik Lietuvoje, bet ir visame krikščioniškajame pasaulyje.

Deja, jis nėra gerbiamas Sovietų Sąjungos valdžios, kuri nuo 1940 metų yra okupavusi Lietuvą karine jėga ir įvedusi krašte dvasinę bei fizinę priespaudą. Okupacinė valdžia rado šv. Kazimiero karstą su relikvijomis Lietuvos sostinėje Vilniuje - didingoje katalikų katedroje. Tiek katedra, tiek šv. Kazimiero karstas lietuvių tautai yra šventovė, nuo amžių visų branginama. Jos išniekinimas yra ir tautos išniekinimas. Sovietinė valdžia, neatsižvelgdama į lietuvių tautos jausmus, uždarė katedrą, įrengė ten paveikslų galeriją, o šv. Kazimiero karstą įsakė pašalinti iš jam specialiai įrengtos koplyčios. Dėl to jo karstas 1953 m. buvo perkeltas į Vilniaus priemiestyje esančią šv. Petro ir Povilo šventovę.

Toks okupacinės valdžios žingsnis buvo dūris į Lietuvos širdį. Negana to, buvo įsakyta šv. Kazimiero šventovę Vilniuje uždaryti ir joje įrengti ateizmo muziejų. Tai buvo tikinčiosios Lietuvos išniekinimo viršūnė. Jį dar pagilino uždarymas daugelio kitų Lietuvos šventovių - katalikų ir nekatalikų.

Mes laisvojo pasaulio išeivijos daugumos vardu reikalaujame Sovietų Sąjungos vyriausybės, kuri yra atsakinga už įvestą priespaudą Lietuvoje:

1. Gražinti Lietuvos tikintiesiems Vilniaus katedrą ir leisti civilinės valdžios išrengtam katalikų vyskupui Julijonui Steponavičiui ją tvarkyti bei eiti ganytojiškas savo pareigas.

2. Gražinti šv. Kazimiero karstą į Vilniaus katalikų katedrą, kurioje jis buvo palaidotas prieš 500 metų.

3. Iškelti ateizmo muziejų iš šv. Kazimiero šventovės Vilniuje ir gražinti ją tikintiesiems.

4. Gražinti tikintiesiems Taikos Karalienės šventovę Klaipėdoje, kuri buvo pastatyta vien tikinčiųjų aukomis su išeivijos parama, bet sovietinės valdžios nusavinta ir padaryta koncertų sale.

5. Gražinti visų konfesijų tikintiesiems sovietinės valdžios atimtas bei uždarytas šventoves visoje Lietuvoje.

6. Leisti laisvai veikti vienuolijoms, religinėms organizacijoms ir religinei spaudai.

7. Leisti laisvai veikti kunigų seminarijai Kaune, nevaržyti kandidatų priėmimo bei nuimti sovietinės valdžios kontrolę; atgaivinti

uždarytas kunigų seminarijas Vilniuje, Telšiuose, Vilkaviškyje.

8. Leisti Lietuvos vyskupams bei vyskupijų valdytojams laisvai eiti ganytojiškas savo pareigas pagal kanonų teisės reikalavimus ir nesikišti civiliniams pareigūnams į jų veiklą.

9. Išleisti laisvėn nekaltai kalinamus žmogaus teisių bei religijos kovotojus iš sovietinių kalėjimų, lagerių, psichiatrinė ligoninių ir sibirinės tremties.

10. Atitraukti okupacinę Sovietų Sąjungos kariuomenę iš Lietuvos ir gražinti Lietuvai savarakišką gyvenimą, kurį turėjo kaziemierinė, praėties Lietuva ir kurio trokšta dabartinė Lietuva, žvelgianti į savo dvasinį globėją šv. Kazimierą.

Prašome laisvojo pasaulio vadus pažvelgti į mažos tautos dideles kančias, herojišką jos kovą ir teikti jai moralinę bei kitokią pagalbą. Laisvės suvitimas Lietuvoje bus žingsnis ir į kitų pavergtų kraštų laisvėjimą bei pasaulio taiką.

Kongreso vardu —
Organizacinis pasaulio lietuvių katalikų kongreso komitetas

Dr. J. Sungaila, pirmininkas
109 Riverwood Parkway, Toronto,
Ontario M8Y 4E4, Canada.

REMKIME TAUTOS FONDA.

nes tai yra pagrindinis pasauliniu mastu organizuotas lėšų telkimas kovai už Lietuvos valstybinę, tautinę ir kultūrinę laisvę.

REMKIME LIETUVOS LAISVĖS IŽDĄ.

nes čia sukaupti pinigai atiteks Lietuvai, kada išsivaduos iš pavergimo. Paremiant testamentiniu būdu, būtina sąlyga įrašyti tikslų Tautos Fondo pavadinimą angliškai - Lithuanian National Foundation, Inc., (Tautos Fondas). Nepamirškime - remdami Tautos Fondą ir Lietuvos Laisvės Iždą — jungiamės su kovojančia Lietuva.

Tautos Fondo Atstovybė Melbourne

gali savo įsitikinimus pareikšti, tuo labiau dirbti tautiškai svarbų darbą. Intelligentija, ypač jaunesnė karta, pradeda geriau suprasti fundamentalių vertybių - dorovės, religijos, tautiškumo - svarbą kaip atskiram žmogui, taip ir tautos likimui. Grįžimas prie šių vertybių darosi sąmoninga didelės inteligentų dalies orientacija.

Dėl čia suminėtų priežasčių inteligentijos ir valstiečių (kolūkiečių) bei darbininkų religingumas daug kuo skiriasi. Valstiečių ir darbininkų tarpe daugiau išlieka tradicinis religingumas, kurio svarbiausias elementas yra bažnyčios lankymas, laikymasis kai kurių pagrindinių katalikybės sakramentų. Valstiečiai viešai tuokiasi bažnyčioje, krikštija vaikus, su bažnyčia laidoja mirusius, gana gausiai dalyvauja pamaldose, ypač per pagrindines šventes. Kolchozų valdžia į tai beveik nesikiša, nebent tik tada įsikiša, kada šventė sutampa su neatidėliojamais ūkio darbais. Dažnai tenka girdėti, kad kolchozai netgi duoda mašinas tikintiesiems važiuoti į bažnyčią, dėl ko aukštesnė (rajon) valdžia kolchozų vadovybę bara. Kaimo žmonės beveik visi bažnyčioje tuokiasi ir krikštija, dėl ko labai nerimauja partinė respublikos vadovybė bei karingieji ateistai. Per svarbesnes šventes galima pamatyti nemažai kaimo jaunimo (merginų ir vaikų), einančio prie šv. Komunijos.

Tačiau tai yra tik matomoji arba apeiginė kaimo žmonių religingumo pusė, nedaug ką sakanti apie vidinę, dvasinę jo pusę. Šiuo požiūriu kaimo žmonių tikėjimas yra gana negilus, savo išraiška - tradiciškas, kai kada ir primityvus. Atlikinėdami pagrindines bažnytines apeigas, žmonės gana menkai nusimano apie dvasinį jų turinį, kai kam tai iš viso nerūpi. Labai atsilikęs yra religinis žmonių švietimas, nes tam nėra elementariausių sąlygų. Vaikai paviršutiniškai ir nesistemingai religiška paruošiami, vaikų mokymas bažnyčioje yra viena labiausiai saugomų persekiojamų ganytojiško darbo sričių, katastrofiškai trūksta religinės literatūros - šventraščio, katechizmo, maldaknygių ir kt. Žmonės naudojami prieškarine, o kartais dar XIX amžiuje išleista literatūra. Šio rašinio autorius ne kartą yra girdėjęs, kaip per šermenis giedama iš carizmo laikais išleistų knygų, kurių žodynas yra užterštas polonizmais, o daugelis žodžių ("tajemnyčia", "mūčelnukas", "apieravonė" ir pan.) jau vidutiniškai žmonių kartai yra sunkiai suprantami arba atrodo juokingi. Žmonės dėl to nekalti, o kalta valdžia, kuri, pasauliui melagingai kalbėdama apie religijos laisvę Sovietijoje, religinės literatūros platinimą ir religinį vaikų mokymą traktuoja kaip politinius nusikaltimus.

Kaimo ir mažų miestelių tikintieji, jų viešas tradicinis arba bažnytinis religingumas

dabartinėmis sąlygomis yra pagrindinė Lietuvos katalikų Bažnyčios atrama.

Lietuvoje, kaip ir kitur Rytų Europoje, Bažnyčia yra ir ateityje neabejotinai bus religijos branduolys, kartu atliks ir nepažinomas dorovinio bei tautinio auklėjimo funkcijas.

Intelligentija, žiūrint išoriškai, yra mažiau religinga negu kaimo žmonės, nes mažiau lanko bažnyčią. Priežastis, kaip jau minėta, yra ta, kad intelligentija yra labiau paveikta ideologiškai. Be to, intelligentai paprasčiausiai bijo viešai reikšti savo tikėjimą, nes tai jiems gali brangiai kainuoti. Kaimo žmogus, būdamas labiau priklausomas nuo tiesioginės valdžios, nebijo prarasti darbo, o inteligento padėtis kitokia - darbo praradimas jam dažnai reiškia ir profesijos praradimą. Dėl to net ir religijai ar bent religijai prijauciantys intelligentai vengia lankyti pamaldas, bažnyčioje viešai tuoktis, krikštinti vaikus. Dau kas tai daro slapta, bet tai, deja, ir lieka šeimos arba siauro artimųjų ratelio paslaptis. Dažartinėje Lietuvoje, ginant religijos teises, yra labai svarbu viešai ir atvirai dalyvauti religiniame gyvenime, bet intelligentija tai mažiausiai gali sau leisti.

(Bus daugiau)

„Tėviškės Aidų“ spaustuvės naujo raidyno vajas aukos

Brisbano: Lietuvių Brisbanės Bažnytinis komitetas \$ 125, po \$ 20 kun. dr. P. Bačinskas, B. Malinauskas, \$ 10 K. Bagdonas, po \$ 5 A. Andriulis, J. Andriulis, J. Kiškūnas, J. Platt, E. Sagatys. Viso \$ 200.

Latrobe Valley per Federacijos Įgaliotinę V. Koženiauskiene: po \$ 50 Veronika Koženiauskiene, Vlada Mikalauskas, Kazimieras Simkūnas, \$ 30 Servacijus Šabrinskas, \$ 25 Gerardas Baleiša, po \$ 10 Izidorius Bindokas, Veronika Rosato. Viso \$ 225.

Sale per Federacijos Įgaliotinę E. Eskirtienę: \$ 55 V. V. Norkus, \$ 50 A. V. Mikalauskai, \$ 30 A. E. Eskirtai, po \$ 5 V. Balsevičius, O. Butkienė, Dalia Ellison - Valytė, B. P. Vitkauskai. Viso \$ 155.

Geelonge per Bažnyčios Maršalką Vyta Bindoką: \$ 50 J. Rapkauskas, \$ 20 A. Miliuškas, po \$ 5 V. E. Bindokas, V. P. Cerakavičius, B. Gasiūnas, B. Jankienė, A. Karpavičius, C. Valodka, \$ 3 A. Zvirblienė. Viso \$ 103.

Geelonge per Federacijos Įgaliotinę Vladą Stuikevičių: \$ 100 Aleksas, Liūda Jakubauskai, \$ 100 Alfonsas Baltrūnas, po \$ 50 Sporto klubo Vyties valdyba, Brigita Starinskienė, po \$ 25 Geelongo Apylinkės Valdyba, Geelongo Lietuvių Sąjungos Valdyba, po \$ 20 J. Čeponas, Ona Dargvainytė, A. Jančiauskienė, Stasys, Stasė Karpalavičiai, J. Každailis, Vl. Leitonas, A. Obeliūnas, E. V. Stuikevičiai, B. St. Šutai, \$ 13 Rinkliava, po \$ 10 A. Aukštiejus, M. Kymantas, A. Milkeraitienė, K. Šimkus, po \$ 5 A. Benulis, M. Gružauskienė, A. Skėrys, J. M. Manikauskai, Pr. Vaičekauskas. Viso \$ 608. Geelonge iš viso suaukota bendra suma \$ 711.

Adelaide per Federacijos Įgaliotinę Praną Pusedę, kuris šias aukas prisiuntė: \$ 150 Adelaidės Lietuvių Katalikių Moterų Draugija, po \$ 50 Tėvai Marijonai, Pr. S. Pusedėriai, \$ 40 J. S. Bardauskai, po \$ 20 B. M. Gavėnai, J. Vadeikis, H. A. Vikai, Agota Visockienė, A. Zamoiskis, \$ 15 A. R. Kubiliai, po \$ 10 J. K. Beinoravičiai, A. B. Budriai, P. T. Gasiūnai, P. Kuisys, B. Masionis, J. Poškus, Poškus, K. Raznauskas, V. J. Rupinskai, J. G. Vasiliauskai, V. T. Vasiliauskai, \$ 7 A. J. Štepanai, po \$ 5 P. I. Bakšiai, V. Baltutis, P. Barauskas, J. Bataitis, J. Birbilas, A. Bulis, A. P. Dancevičiai, K. Dičiūnienė, L. Gerulaitis, A. Jakutis, V. Janulis, S. Kerulis, E. Kerveilienė, V. Kiverienė, D. Kutkaitė, J. Kutkienė, P. E. Kuncaičiai, J. Langevičius, Iz. Lapšys, A. Ploškienė, po \$ 4 Nekrošiai, Džiaugis, \$ 3 M. Petrėhienė, po \$ 2 V. Bagušauskas, G. Jankauskienė, A. Mainelienė, Marcinkevičiūtė, Juozas Sabeckis, J. Storpirstis, Zakarevičienė. Viso \$ 650.

Melbourne per kun. Pr. Vaserį: Spaudos mėnesio rinkliava pamaldų metu \$ 170, E. Matulionis \$ 50, NN \$ 40, po \$ 20 Kulienė, J. P. Mažyliai, \$ 10 O. Petravičienė. Viso \$ 310.

Melbourne per kun. Dr. P. Dauknį: \$ 140 NN, po \$ 50 J. Giedraitis, G. B. Kymantai, V. Stagis, N. L. Vaičiūrgis, \$ 40 A. Meiliūnienė, \$ 30 Tautos Fondo Atstovybė Melbourne, po \$ 25 G. Diger - Didoris, V. Taukus, po \$ 20 A. Baltrukonienė,

S. Erminas, Juozas Almis Jūragis, „T.A.“ Kviešlys, A. Stasytis, \$ 10 NN. Viso \$ 570.

Melbourne per TA Administraciją: \$ 100 V. Grigonis, \$ 40 Ona Leonavičienė, \$ 25 VD, po \$ 20 J. A. Bratiškai, J. Luckus, po \$ 15 B. Matulienė, GS, po \$ 10 M. Medešienė, Pr. Švambarys. Viso \$ 255.

Melbourne per Juozą Jurgelaitį: po \$ 50 L. A. Kaladė, Vyt. Miliuškas, po \$ 30 A. Visockienė anūko prisiminimui, V. Pažereckas, \$ 25 NN, po \$ 20 J. Barkienė, M. Didžys, Z. Pranckūnienė, Zita Prašmutaitė, B. Sadauskas, S. Savickienė, \$ 15 L. Kilčiauskas, po \$ 10 B. Alekna, A. Bakaitis, E. Dudenienė, V. Petrusėvičius, A. V. Sakalauskai, V. Sidabra, J. M. Venckai, NN, \$ 7 Vyt. Mačys, \$ 6 K. Šlika, po \$ 5 R. Armastauskas, A. Bajoras, V. Bosikis, J. Jasulaitis, E. Laucys, K. Prašmutas, Semėnas, A. Steponavičienė, po \$ 2 St. Lipčius, A. Pocius, J. Sukevičius. Viso \$ 459.

Melbourne per Juozą Kebį: po \$ 20 Z. Augaitis, A. Bajoras, V. Laskickas, St. Šiuškus, po \$ 10 Algis Barila, P. Binkus, J. Bruožis, P. Dargis, J. Keblys, S. Lukaitis, F. Sodaitis, po \$ 5 J. Steponavičius, J. Zonius, \$ 2 J. Kvietelaitis. Viso \$ 172.

Melbourne aukų lapas Nr. 4: Melbourne Katalikių Moterų Draugija \$ 200, kun. St. Gaidelis \$ 50, Birutė Prašmutaitė \$ 20, Dr. S. H. Statkai \$ 10. Viso \$ 230.

Melbourne aukų lapas Nr. 19: \$ 100 B. Kaminskas, \$ 100 L. A. Seferiai, \$ 50 V. Stagis, \$ 40 A. J. Erminas, po \$ 30 S. V. Jeršovai, A. Tamošiūnienė, J. A. Varkaliai, po \$ 20 J. Čyžas, Irena O'Dwyer, J. J. Rubaževičiai, \$ 15 J. A. Skimbirauskas, \$ 10 E. R. Šemetai, po \$ 5 Br. Jurgelionis, J. Ūzelis, E. Zdanavičienė. Viso \$ 530.

Melbourne per aukų rinkėją Edvardą Margan - Marganavičių: iš Vinco Karanausko palikimo per P. Sungailą \$ 150, po \$ 50 P. Dranginis, LKVS Ramovė Melb. sk. per F. Sodaitį, E. Petrikas, \$ 30 Z. St. Raudžiai, \$ 25 Gyvojo Rožančiaus Brolija per Pijū Vaičaitį, po \$ 20 Teresė Bikulčienė, B. S. Butkai, J. Leknius, V. Lukaitis, E. Z. Mackevičiai, E. Ed. Marganavičiai, Pr. Mikulčius, Stefanija Pažereckienė, A. Rakštelis, A. F. Raudžiai, V. S. Ribačiauskai, F. Ročius, J. Rubas, J. Sarapinas, J. J. Stankevičiai, A. Steponavičius, B. J. Tamošiūnai, J. J. Valaičiai, R. A. Vyšniauskai, V. A. Žiogai, po \$ 10 V. Anilius, J. Ašmonas, J. Balbata, S. Balsis, P. Baltutis, M. Biretienė, J. Budrys, A. Bužinskas, E. Dainutienė, B. Duoba, V. Gabrielaitis, A. Grigaitis, V. Jablonskienė, A. J. Jankevičiai, P. Jokubaitis, I. Jokubauskienė, I. R. Kurnai, Dr. J. Kunca, R. Klimienė, M. Kliukas, T. Laukaitienė, J. Makulis, B. Naujokaitis, A. Muceniekas, Melbourne Skautininkų Ramovė per B. Prašmutaitę, L. G. Samsonai, J. Stučys, S. Tamošaitis, A. Vaičaitis, J. Valiauga, A. Volkienė, po \$ 5 V. Akambakas, A. Beinorius, V. Bosikis, L. Bučelis, B. Bitienė, R. Galinis, K. Garliauskas, G. Kelertas, A. Klimas, A. Karazija, A. Kontvainis, J. Kvietelaitis,

K. Kuzmickas, V. Mašanauskas, A. Miškinis, V. Matuza, K. Prašmutas, Pr. Semėnas, J. Sikorskienė, V. Sivickas, M. Verbylienė, po \$ 4 B. L. Naujokaičiai, V. Sukevičius. Viso \$ 1.178.

Melbourne iš viso suaukota \$ 3.704.

Sydnėjus: per Federacijos Įgaliotinę Antaną Vinevičių, kuris šias aukas prisiuntė - \$ 104.50 Bažnyčios rinkliava, po \$ 100 Prelatas Petras Butkus MBE, Bronius Pivariūnas, \$ 25 Sydnėjaus Gyvojo Rožančiaus būrelis, po \$ 20 A. Giliauskas, Emilija Pališkienė, Alfa Savickienė, Marija, Antanas Statkai, po \$ 10 D. Bižys, N. Bižys, O. Kyzelienė, Ona Lašaitienė, Juozas Makūnas, Juozas Naudžius, Adelė Paliukonienė, A. P. Pečiuliai, Antanina Paulėnienė, M. Petronis, J. J. Skuodai, A. S. Vinevičiai, Jonas, Vanda Zablockiai, po \$ 5 Konstantinas Ankus, A. Arlauskas, E. Sliteris, \$ 2 J. Martin. Viso 556.50.

Pagal šiuos visus sąrašus suaukota iš viso \$ 6.201.50.

Nuoširdžiai dėkojame visiems aukų rinkėjams ir aukotojams, kurių visų finansine talka galėsime išgyti „Tėviškės Aidų“ spaustuvei naują raidyną.

ALK Federacijos Valdyba

NAUJI LEIDINIAI

Alė Rūta Pirmieji Svetur, Išstuntųjų dalia, premijuotas romanas, išleido Lietuvos Knygos Klubas 1984 m., spausdino „Draugo“ spaustuvė Čikagoje, viršelis ir aplankas dail. Rasos Arbatės, psl. 3/8, kaina USA \$ 12. Alė Rūta jau virš 20 kūrinių autorė. Šiuo premijuotu romanu skaitytoją nuveda į pirmųjų lietuvių ateivių Amerikoje gyvenimą. Palikę rusų okupuotą ir baudžiavos spaudžiamą tėviškę, jie pradėjo sunkiai kurtis Amerikoje neįprastose sąlygose, anglių kasyklose. Personazai gyvi, nepaprastai išskirimo rūpestis ir nesutramdomu paliktos tėviškės ilgesiu.

Aidai, kultūros žurnalas, gegužė - birželis. Vyr. Redaktorius Dr. Leonardas Andriekus OFM, leidžia Tėvai Pranciškonai Brooklyne. Bronius Kaslas čia svarsto egziliuotų vyriausiųjų ir veiksnių problemą. Dr. P. Kekaitis pateikia naujų duomenų prie Sv. Kazimiero ikonografijos. J. Jakštas apžvelgia istoriko kun. Viktoro Gidžiūno OFM darbus, ir kita lietuvių išeivių kultūrinė apžvalga.

Elta - Press, Roma, italų kalba informacijos biuletinis, redaguoja prelatas Vincas Mincevičius. Šia gegužės - birželio laida redaktorius pristato per 3 psl. Nijolės Sadūnaitės biografiją ir pateikia jos pilną vertimą „Kaip patekau į KGB objektyvą“. Prelato V. Mincevičiaus didelis nuopelnas Elta - Press italų kalba leidžiant jau virš 30 metų ir ją išsiuntinėja Italijos viešosios opinijos formuotojams, kad atvertų akis ką reiškia sovietinis komunizmas, kaip jis aiškiai pasirodo okupuotoje Lietuvoje.

PAŠTO ŽENKLAI

50 LIETUVOS	\$ 10
200 KANADOS	\$ 10
500 PASAULIO	\$ 10

Leonas Markauskas,
1 Henry St.
Brighton East, Vic. 3187.
Telefonas 592 3680

SKAUTAI AKADEMIKAI

Melbourno Skautų Akademikų sueiga vyko Liet. Namuose rugsėjo 16 d. popietę. Pirmininkas fil. s. Algimantas Žilinskas kalbėjo apie organizacinę drausmę, sueigų lankymą, punktualumą. Čia sesės geriausiai pasirodė ir diskusijose aktyviai dalyvavo: Virginija Bruozytė, Loretta Čižauskaitė, Rasa Baltutytė, Vida Zemaitytė, Andrius Vaitiekūnas, neatsilikant ir vyresniems, Gražus pavyzdys, kai iš narių toliausiai gyvenęs v.s. Vytautas Vaitkus iš Macedono visuomet atvyksta į sueigas ir pareigose visuomet tarp pirmųjų. Smulkiai buvo išdiskutuota Jubiliejinės Skautų Akademikų šventės programa, kai ji bus švenčiama spalio 21 d., pradedant lietuviškėmis pamaldomis, atliekant skaitymus, aukų atnešimą, Virginija pažadėjo bažnyčioje solo pagiedoti, o po pietų 2 val. Lietuvių Namuose Bendruomenės menėje bus akademija su kvietiniais svečiais. PD

SKAUTŲ ŽIDINIO ŠVENTĖ

Tautos Šventę minėjome Geelonge lietuviškėmis pamaldomis rugsėjo 16 d. Organizacijos dalyvavo su vėliavomis, prie altoriaus su garbės palyda išsirikiavo Lietuvos Trispalvė, Skautų Satrijos tunto ir Sporto klubo Vyties vėliavos. Dalyvių bažnyčioje buvo 42, bet lietuviškos giesmės gražiai skambėjo. Skaitymus atliko Adolfas Obeliūnas, aukas atnešė Brigita Starinskienė, jos dukra Genovaitė Valaitienė ir Juozas Rapkauskas. Tautos Šventei skirtą žodį tarė kun. Dr. Pr. Dauknys. Pamaldas baigėme Lietuvos himnu.

Po pamaldų visi vykomė į Geelongo Lietuvių Bendruomenės Namus, kur Skautų Židinio buvo gražiai papuošę naujai įtaisyta vitrina skautiškais ir tautiniais ženklais, ant stalo išdėstyta parodėlė. Lietuvos Skautų Globėję sv. Kazimiero paveikslas švietė vitrinėje. Skautų Židinio metinę šventę pradėjo Židinio kancleris vyr. skautininkas Algirdas Karpavičius, į garbės prezidiumą pakvietė Bendruomenės pirm. Vladą Stuikevičių, kapelioną, Lietuvių Sąjungos pirm. Juozą Gailių, Rajono Vadijos - vyr. skautininką Vytautą Vaitkus, Satrijos tunto tuntininką skautininką Vytautą Mačiulį. Pats kancleris nusivietęs atliktus metinius Židinio darbus, kurių pats iškilniausias buvo gražiai suorganizuotas Sv. Kazimiero 500 metų Jubiliejus, paskaitai pakvietė s. kun. Dr. Pr. Dauknį, kuris tarė žodį iš skautų ideologijos Budėk! Židinių sveikinimą Bendruomenės pirmininkas. Rajono Vado s. Albino Pociaus sveikinimą perskaitė v.s. Vytautas Vaitkus. Ant ekrano skaidrių iš pernai metais vykusios Kanados Jubiliejinės Skautų stovyklos parodė Petras Volodka, kai toje stovykloje net trys skautai buvo nuvykę iš Gee longo. Sekė vaišės, kurių metu dar buvo suruošta loterija. Šioje šventėje dalyvavo apie 40 asmenų. Dėkojame Židinio vadovybei, kuri puikiai suorganizavo šį minėjimą. Židinio tėvūnė yra vyr. skautė Liucija Volodkaitė - Koszelo.

VI. Stuikevičius

IŠ MŪSŲ PARAPIJŲ

MELBOURNAS

Šv. Kazimiero Jubiliejų minėsimė sekmdienį, spalio 7 d. Bus iškilmingos koncelebracinės Mišios. Visos organizacijos kviečiamos pamaldose dalyvauti su vėliavomis, pagerbiant Lietuvos patroną šv. Kazimierą jo 500 metų mirties jubiliejuje. Po pamaldų 2.30 val. Lietuvių Namuose vaidinimas apie šv. Kazimierą, trijų veiksmų lyrinė drama "Ne Žemės horizontai", kurią sukūrė Pr. Pusedėris. Vaidins Adelaidės teatras Vaidila.

Morningtone lietuviškos pamaldos rugsėjo 23 d. sekmdienį 2 val. St. Macartan bažnyčioje, Drake St.

Brigita Starinskienė paaukoko \$ 50 Religinei Šalpai ir \$ 50 LKB Kronikoms.

Už Feliksą Malecką laidotuvių metu šv. Mišias aukoko: Soc. Globos Mot. Draugija, A. Kvietelai-

SPORTAS

Pereitą savaitę pasirodė pirmą kartą jaunieji Varpo krepšininkai (žemiau 10 metų). Lošia Doncaster Association kiekvieną šeštadienio rytą. Nors visi sąžiningai lankė treniruotes, nežinojom kaip pasirodys rungtynėse. Nustebino visus gražiu komandiniu susizaidimu ir lengvai laimėjo. Varpas 28 - Koonung 4. Taškus pelnė: L. Skimbiaruskas 14, S. Leičis 10, P. Aras 4. Kiti žaidėjai: D. Ziedas, D. Aras, E. Klimas, P. Sanders, V. Zemkalnis. A.S.

A. A. Feliksas Maleckas

Daug metų slaugomas Melbourn Greenvale Geriatric Centre rugsėjo 13 d. mirė Feliksas Maleckas, liūdesyje palikęs sūnus - Viktorą ir Petrą, anūkus ir proanūkius. Rožančius buvo kalbamas Burwood Mulqueen laidotuvių koplyčioje. Laidotuvių Mišios - mūsų šv. Jono bažnyčioje rugsėjo 17 d. ir palaidėtas į Springvale kapines.

Velionis Feliksas Maleckas buvo gimęs Kiškeliškių dvare, Siesikų parapijoje, netoli Ukmergės, 1900 metais gegužės 29 dieną, gausioje 16 vaikų šeimoje. Baigęs Mažeikių gimnazijos 4 klases, lankė Policijos mokyklą ir ją baigė su medaliu, 23 metų amžiaus pradėjo policininko tarnybą. Vėliau perkeltas į geležinkelio policiją, garvežių inžineriją, geležinkelio policijos viršininku. Būdamas policininku pasižymėjo taikliu šaudymu ir Lietuvai atstovavo varžybose Latvijoje, Estijoje ir Šveicarijoje, visur laimėdamas pirmųjų prizų. Šalia lietuvių kalbos laisvai mokėjo ir svetimias kalbas: rusų, latvių, len-

tiėnė, V. V. Kasperaičiai, K. Augūnienė, J. Steponavičius, L. J. Kebliai.

Melbourn praėjusią savaitę streikavo paštas ir Tėviškos Aidams siūtos korespondencijos tik dabar pamažu pradeda ateiti.

MELBOURNAS

ŠAULIAMS!

DLK Vytenio Šaulių Kuopos Valdyba maloniai kviečia visus šaulius ir šaules atsilankyti į rengiamą Tėviškos Aidų balių rugsėjo 29 d. šeštadienį Lietuvių Namuose. Savo atsilankymu paremsime mum palankius Tėviškos Aidus.

K. Prašmutas
Valdybos Įgaliotinis

SEKMADIENIO SPEKTAKLIS, kurį ruošia Jaunimo Kongreso Parengimų Ruošos Komisija, įvyks rugsėjo 30 d. 2.30 val. vak. Melbourno Lietuvių Namuose.

Kviečiame visus ateiti pasigėrėti ir pasidžiaugti jaunimo talentais ir tuo pačiu paremti Jaunimo Kongresą. Bilietų kaina tik \$ 5, o pensininkams, bedarbiams ir moksleiviams tik \$ 3. Bilietus galima užsisakyti po 6 val. vak. pas Laimą Rubaitę, tel. 861 5296 ir Petrą Krūžą, tel. 417 3040. Bilietus taip pat galima gauti sekmdieniais prie bažnyčios. Laukiame. Jūsų jaunimas

kų, neblogai kalbėjo volkiškai ir angliškai.

Į Australiją su šeima atvyko 1948 m. ir darbo sutartį atliko Bathurst lentpiūvėje, už metų persikėlė į Melbourną, mirė jo žmona Elena 1960 m. sausio 2 d., kuri buvo irgi iš gausios 18 vaikų šeimos. Iškis Viešpaties Ramybėje.

Jurgis Maleckas, anūkas

A. A. FELIKSUI MALECKUI

mirus, gilią užuojautą reiškiau jo sūnams ir jų šeimoms ir taip pat kartu liūdžiu.

Buvęs velionio tarnautojas
Vladas Aglinskas

Mielą mūsų Draugijos narę Bronę DREIŽIENĘ nuoširdžiai užjaučiame, Lietuvoje mirus jos dviem broliams.

Melbourno Katalikų Moterų Draugija

CANBERRA

TAUTOS ŠVENTĖ

Šia proga Mišias atnašavo kun. Pov. Martūzas mūsų iprastoje, dabar gražiai atnaujintoje St. Mary's bažnytytėje. Dalyvavo skaitlingas canberriškių būrys ir uniformuoti skautai su vėliavomis, kas sudarė sventišką nuotaiką.

Maldas užbaigus, visi rinkosi į Lietuvių klubą, kurio kieme vėl Baltijos tuntas, išrikuotas nuo didžiausio ligi mažiausio, turėjo savo sueigą. Po jos sekė bendri puikiai paruošti pietūs klubo svetainėje.

Apylinkės V-bos pirm. Dr. A. Stepanas pristatė svečią iš Sydnejaus Vytautą Patašį, kuris savo paskaitoje paminėjo mūsų tautos praeities laikotarpius, pabrėždamas lietuvių nuopelnus istorijos bėgyje; prašė sekti mūsų didvyrių, žymių lietuvių pavyzdžiu. Taip pat priminė, kad dabar sukanka 400 metų nuo Mykalojaus Radvilos mirties.

"Audėjėlės" ir skautų-čių šokėjai, visos trys grupės amžiaus atžvilgiu, pašoko septynius tautinius šokius. Sis "ansamblis" galės drąsiai atstovauti Canberrai būsimose Lietuvių Dienose. Tai dėka A. Stepanienės, V. Howe, R. ir M. Mauragių ir kitų tėvų, kurie rado laiko jaunikius atvežti į repetitijas. Sokių pranešėja Rasa Mauraigienė pilnai prisidėjo prie šokių programos pagerinimo.

Po Lietuvos himno tuojau vyko susirinkimas, kurio metu išrinkti sekančių dviejų metų kadencijai šie atstovai į ALB Krašto Tarybą: Jūratė Grigonytė, Gintis Kaminskas, Romas Katauskas ir Jonas Šlogeris.

Tautos Šventės metu buvo renkamas lietuvių mokestis, aukos Lietuvių Bendruomenei ir platinama LKB Kronika. Minėjimą ir susirinkimą vedė V-bos pirm. Dr. A. Stepanas, pietus organizavo ir paruošė su pagalbininkais - kėmis Apyl. valdybos darbuotojos Audronė Kovalskienė ir Vida Howe - Pužaitė.

Prisiminus šventes prieš 20-30 metų, malonu pripažinti, kad jaunoji karta žino, kas jie esą, žino, kad turi dirbti, aukotis, kol tauta bus laisva. Tą įrodė beveik šimtaprocentinis dalyvavimas šioje šventėje. km

ADELAIDĖ

NAUJA ALK MOTERŲ D-JOS VALDYBA

Rugsėjo 2 d. LK Centre įvykusiame Adelaidės Lietuvių Katalikų Moterų Draugijos susirinkime išrinkta nauja Valdyba pasiskirstė pareigomis: pirmininkė - S. Pusedėrienė, sekretorė - R. Kubilienė, kasininkė - J. Janilionienė, parengiamas - S. Vasiliauskienė ir E. Baltutis, pietų organizatorė - L. Gudiškienė.

Pareigūnės šalia Valdybos: bažnyčios puošėja - A. Jasiūnienė, maldos organizatorė - T. Gasiūnienė, bažnytinių rūbų tvarkytojos - V. Masionienė ir R. Kubilienė, ligonių lankytoja - G. Damasevičienė, gėlynų tvarkytoja - S. Bardauskienė, virtuvėje švarą prižiūri - L. Gudiškienė.

Sėkmės naujai Valdybai!

Rugsėjo 6 d. adelaidiškiai parodė turį gerą atmintį be kvietimų didžiuliū būriu vakare susirinkę LK Centre pasveikinti savo buvusį kleboną gerb. kun. A. Spurgį 77-je Gimimo Dienoje. Nuoširdžiais linkėjimais ratuotas sveikinimo kalbas pasakė vaišėms vadovavęs Pr. Pusedėris, klebonas kun. J. Petraitis, V. Baltutis ir E. Varnienė. Į jas atsakydamas gerb. Sukaktuvininkas prisipažino, kad nėra leng-

va be kaltės būti kaltau, pareiškė gražios ir nusistojusios ateities vilčių ir širdingai padėkojo B. Budrienėi, kuri daugiausiai prisidėjo prie Gimtadienio vaišių, o taip pat ir visiems, įvairiausiomis gėrybėmis prie jų prisidėjusiems.

Pakili, giedra ir šventiška nuotaika, perpinta daugeliu dainų, tęsėsi ligi vėlumos. Skambiausia vakaro dovana Sukaktuvininkui buvo "Nemuno Dukrų" ypatingai sodriai padainuota daina, atsivežta iš Gelazių parapijos Lietuvoje, kur kun. A. Spurgis buvo klebonu. Malonu buvo matyti penktą Nemuno dukrą Z. Vencienę, kuri pirmą kartą debiutavo Dukrų sąstate.

Giedri vakaro nuotaika, dalyvavusių atsinešta Sukaktuvininkui ši luma ir pareiktų gražiausių linkėjimų puokštė telydi gerb. kun. A. Spurgį į ramią ateitį.

Ilgiausių metų! prp.

GEELONGAS

CHORISTŲ SUSIRINKIMAS

Geelongo Lietuvių Bendruomenės Namuose spalio 21 d. 6 val. vak. šaukiamas choristų susirinkimas: atidarymas, prezidiumo kvietimas, praėjusio s-mo protokolo skaitymas, mandatų komisijos rinkimas, pirmininkės pranešimas, kasininko pranešimas, revizijos komisijos pranešimas, diskusijos dėl pranešimų, choro egzistencijos klausimas, choro turto patvarkymas. Kavutė. Dalyvavimas visiems choristams būtinas. Paskelbtu laiku nesuirinkus, už pusės valandos šaukiamas s-mas bus teisėtas, nežiūrint dalyvių skaičiaus.

P. Čerakavičienė
Choristų įgaliotimu

BRISBANE

Rugsėjo 9 d. minėjome Tautos Šventę. Minėjimas prasidėjo su iškilmingom šv. Mišiom. Brisbanės kapelionas kun. Dr. P. Bačinskas pritaikė tai progai pamokslą. Choras gražiai giedojo giesmes, pamaldas baigė Marija, Marija. Po pamaldų naujieji Lietuvių Namai prisipildė svečiais. Buvo apie šimtas žmonių.

Minėjimą atidarant žodį tarė Bendruomenės Valdybos pirm. K. Bagdonas. Invokaciją skaitė kun. Dr. P. Bačinskas. Paskaitą paruošė ir skaitė Vladas Kaciūnas. Paskaita buvo neilga, bet gerai paruošta ir maloniai klausytojų priimta.

Oficialioji dalis buvo baigta Lietuvos himnu ir vėliavos išnešimu. Meninę dalį atliko Moterų ir Mišrus choras. Moterys gražiai sudainavo "Tėvynė Lietuva" ir dainą specialiai skirtą mūsų Kapelionui "Dzūkija". Eilėraščius deklamavo F. Luckienė ir R. Platkauskienė.

Mišrus choras, vad. Juozas Kiškūno, puikiai padainavo tris dainas: Jau ilsejosi burės, Plaukia Nemunėlis ir Kur bėga Šešupė.

Po minėjimo sekė skanus pietūs, paruošti ponių - Klimienės, Jakavičienės ir Musteikienės ir vėliau pasilinksminimas, grojant Vyto Lorenco modernių vargonų muzikai.

Tai buvo vienas iš skaitlingiausių pobūvių. Reikia tikėti, kad dabar turint nuosavą salę, brisbaniečiai ir ateityje gausingiau dalyvaus minėjimuose. K.B.

MELBOURNAS

LIETUVIŠKOJI KNYGA

Melbourno Lietuvių Bibliotekai aukoko: \$ 20 J. Černiauskas, \$ 10 A. Grigaitis, Knygų V. Ališauskas, P. Bartaška, Br. Naujokaitienė, O. Petravičienė, A. P. Taškūnas.

Savo geradariams dėkinga Biblioteka.

SYDNEJŲJE

ISPŪDINGAS TAUTOS ŠVENTĖS MINĖJIMAS

Pradėtas iškilmingomis pamaldomis St. Joachim's bažnyčioje Lidcombe rugsėjo 9 d. Organizuotai su vėliavomis dalyvavo ateitininkai, skautai ir ramovėnai. Pamaldų metu giedojo Dainos choras, vad. B. Kiveriui ir Birutei Aleknaitei. Maldas skaitė ALB narys Kultūriniams reikalams E. Lašaitis ir Danutė Ankienė. Labai jautri ir išsamų pamokslą apie dabartinę padėtį Lietuvoje šiais šv. Kazimiero metais pasakė prel. P. Butkus MBE. Atskleidė ir Popiežiaus rūpestį, kuriam nebuvo leista apsilankyti Lietuvoje, net Popiežiaus telegrama buvo sulaukyta, kad nepasiektų laiku tikinčiųjų Lietuvoje, jų didelės šventės metu.

Prieš pamaldas Tautos Fondo Atstovybės nariai rinko auktas Lietuvos laisvės kovai. Viso surinkta \$ 644.

Viešas minėjimas buvo tęsiamas 3 val. Lietuvių klubo auditorijoje, kur atsilankė arti 300 lietuvių. Buvo jaunimo, gal todėl, kad visą minėjimo programą atliko Sydnejaus jaunimas. Koordinatorium buvo ALB Sydnejaus Apylinkės valdybos narys kultūriniams reikalams Edvardas Lašaitis.

Apylinkės V-bos pirm. Dr. A. Mauragis trumpu žodžiu atidarydamas minėjimą iškviė prel. P. Butkų invokacijai, kurios išklausė tylos minute. Sekė vietoj įprastos paskaitos ne trys jaunimo paskaitos, kurias mums pateikė M. Coxaitė, A. Stašionis ir L. Bieliūnaitė. Tai mūsų jaunimo mintys realybėje. Jie atvirai ir nuoširdžiai atskleidė savo vargus ir rūpesčius gyvendami ir priklausydami dviem benruomenėm.

Meninėje dalyje pasirodė jaunimo jėgos, pradėdant Sūkurių mergaičių choreliui, vad. Marinos Cox, padainuodamos Pasivaikščioti išėjau ir Supinsiu dainužę. Mikuius Burokas pianinu atliko Octave study Henri Jerome Bertins, Six variations on an original theme by Ludwig van Beethoven, Bethovens Sonatina ir Berens Study in a minor. Kitas kylantis jaunuolis, a. eities vargonininkas Justinas Ankus elektroniniais vargonais atliko Bacho Ave Maria ir iš Handei Meslo I know redeamer Civeth ir henų Moxfield Diapson Movement. Abu du jaunuoliai yra iš pasišventusių šeimų Lietuvių bendruomenėje, kai, tad yra dvigubai džiugu matyti šiuos jaunuolius kylančius muzikos pasaulyje ir einančius tėvų pėdomis.

Su deklamacijomis išėjo Loretta Sarkauskaitė, deklamuodama "Gyvenk" - Juozo Mikšto, Ricardas Cerwin "Baltija" Prano Lemberto, Danutė Stasiūnaitė "Tenai pavasaris", Stasio Džiugo, Regina Lašai-

tytė "Bočių žemės aidai" Joną Mingėlos ir nepamainomas deklamatorius jaunasis Antanas Sarkauskas "Pavargusiam tremtiniui" Juozo Mikšto. Antanukui atrodo nebuvo jokios problemos nei lietuviškai - suvalkietiška išmoksi, nei ja naudotis. Kreditas Antanuko tėvams ir visiems kitiems tėvams, kurių Australijoje gimusius sūnus ir dukras girdėjome.

Pabaigai išgirdome mūsų mėgiamą "Sutartinę", nors ir nepilname sąstate, kuri vad. Marinos Cox, padainavo dvi liaudies dainas "Augo putins" ir "Tyli naktis".

Po padėkos žodžio Dr. A. Mauragio, minėjimas buvo užbaigtas Lietuvos himnu. Ačiū mūsų jaunimui, kurį matysime ir girdėsime ateities minėjimuose ir šventėse.

JAUNŲJŲ DAILININKŲ PARODA

Ryšium su Tautos Švente Sydnejaus jaunesji dailininkai buvo tinkamai pristatyti Dr. G. Kazokienės rūpesčiu. Parodoje Lietuvių klubo viršutinėje salėje savo darbus išstatė Nijolė Bižytė 20 darbų, Danguolė Keraitytė - West 13, Leeka Kraucevičiūtė - Gruzdeff 16, Tasonia Palaitienė 12 ir Audronė Stašionytė 10 keramikos darbų.

Lietuviškai širdžiai ir akiai be abejo buvo patraukliausi Lietuvos kaimo vaizdai - Leekos Kraucevičiūtės. Danguolės Keraitytės kūrinių modernūs, buvo dauguma išpirkti, kainos nuo \$ 85 iki \$ 500.

Nijolės Bižytės skirtingas stilius, lietuviškos scenos rodo jos tvirtą meilę savo tėvų kraštui. Nijolės daug paveikslų buvo pavogta, tad čia matėme tik jų spalvuotas fotokopijas.

Malonu, kad šios mūsų tautai brangios šventės proga mūsų jauni menininkai papildė šios šventės programą, kas atnešė jiems ir asmenišką naudą, nes daug paveikslų buvo išpirkti.

"SŪKURIO" TĖVŲ KOMITETO VAKARAS

Tautos Šventės išvakarėse Sūkurių tėvai buvo suruošę įdomų vakarą Lietuvių klube. Įdomią programą pravedė E. Lašaitis, kuris randa laiko ir visur kitur dalyvaudamas ir dirbdamas. Publikos buvo ne per daugiausia. Pateisinama, nes tie patys žmonės apsirovę darbais, turėjo atlikti ir Tautos Šventės programą rytojau dieną.

Būtų džiugu pamatyti tokiuose kultūriniuose parengimucse ir tuos, kurie niekur nepriklauso. Savo dalyvavimu jie paremtų dihančius ir Lietuvių klubą.

kor.

AUKOS TAUTOS FONDUI

Melbourne Tautos Šventės minėjimo proga Laisvės Išdūi \$ 100 paaukojo Jonas Normantas. Tautos Fondui: \$ 50 Vincas Stagis, po \$ 20 A. Gylienė, V. Sivickas, po \$ 10 V. Aglinskas, A. Bajoras, V. Danius, B. Gasiūnas, A. Jankevičius, V. Kasperaitis, L. Kilčiauskas, Petras Naujokaitis, Irena O'Dwyer, St. Pažereckienė, L. Pikelis, J. Pranckūnas, F. Ročius, A. Rukšėnas, Br. Sadauskas, Ig. Sasnauskas, S. Savickienė, J. Stankevičius, V. Sarauskas, Pranas Saulys, K. Siurna, J. Venckus, A. Grigaitis, O. V. Jakučiai, S. Jeršovienė, Jz. Kvietelaitis, J. Leščinskis, St. Lukaitis, E. Margan - Marganavičius, L. Padgurskis, K. Prašmutas, R. Rakūnienė, A. Ročius, J. Sarapinas, P. Semėnas, T. Seliokienė, A. Stasytis, A. Steponavičius, P. Sukienė, Pijus Vaičaitis, P. Venckus, A. Žilinskas, po \$ 2 Br. Mačiulaitienė, P. Mažylis, V. Sivickienė, NN. Iš viso \$ 578.

Visiems aukojusiems Lietuvos Laisvės kovai, kuriai vadovauja VLIKas, nuoširdžiai ačiū.

A. Bajoras
T. Fondo Atstovybės Melb. Išdū.

KUN. A. YLIAUS JUBILIEJUS

Šių metų liepos 29 d. šv. Onos atlaidų metu didingoje Joniškių bažnyčioje buvo iškilmingai paminėtas vietinio altaristo kun. A. Yliaus kunigystės 50 m. jubiliejus. Iškilmingose šv. Mišiose, kurias aukojo jubilias, asituojuamas Šiaulių dekanas kun. K. Jakaičio ir Žalginio klebono kun. B. Radavičiaus, gausiai dalyvavo parapijiečiai ir iš toliau atvykę jubilijato svečiai. Ypač buvo gausu jaunimo. Daugeelis priėmė šv. Komuniją.

LIETUVIŲ RADIO VALANDELES

ADELAIDE 5FM šeštadieniais 9 val. ryto.

CANBERRA 2XX ketvirtadieniais 7.30 val. vak.

MELBOURNE 3EA sekmd. 11 val. ryto, pirmad. 6.30 val. p.p.

SYDNEY 2EA šeštadieniais 10-11 val. prieš pietus.

BRISBANE kiekvieną ketvirtadienį 5.30 - 6 val. vak.

PERTH 6NR kas trečią antradienį 6.30 val. vak.

FILMŲ PASAULYJE RAUDONOJI AUŠRA

MGM filmų įmonės Amerikoje pagamintas veikalas "Raudonoji aušra" (Red Dawn) vaizduoja tariamąjį laikotarpį, kai komunizmas išgalėjo Europoje, Nikaragvoje, Meksikoje ir belikusi paskutinė klūtis - JAV. Senosios istorijos pamokos metu negras mokytojas aiškina, ir štai - pradeda leisti parašiotininkai. Mokytojas išėina pasiteirauti, bet tie kalba ispaniškai, jį tuoj nušaua ir be jokios priekšasties pradeda šaudyti į mokyklą, į mokinius.

Mokiniai didoku automobiliu pabėga, pasiima maisto, šaudmenų, išvažiuoja į aplinkinius kalnus Colorado valstijoje.

Fradžia ir gerokai gabalų vėliau visiškai neįtikinantieji. Vėliau išsilygina, parodo stiprių, kruvinių susikirtimų su juos okupavusiais komunistais rusais, kubiečiais, gal ir kitokiais.

Amerikiečiams filmas neįtikėtinas, nes jie, sukvalifinti nuolatinės netikslios propagandos, tebemano, kad komunizmas yra nebloga santvarka, tikta kitokios rūšies. Jie nenori girdėti apie kokius nors komunistų padarytus ar daromus žudymus, o tebevykstančius žudymus Kambodijoje, Afganistane, Lietuvoje, kitur - laiko šiaip sau žinutėmis, neturinciomis vertės. Tarsi prie katino atėjus pasiskūsti žvirbliui, kodė jisai išplovė žvirbliukus. Tatai katino nei kiek nepaveikia, nors ir tiesa.

Pagamino Sidney Beckerman. Rankraštis: Kevin Reynolds - aiškiai nesusipažinęs su rusų - komunistų siuntimais, su komunistiniu teror. Amerikiečių partizanų grupę sudaro keletas jaunuolių vaikinių, gimnazistų, dvi jaunos mergaitės. Kalnuose lengviau slapstytis, netikėtai užpulti. Filme parodyta naivų vietų - sovietai "pameta" porą dėžių su maistu, prie kurių tuojau visas partizanų būrelis pripuola, nei kiek nesisaugodami. Aišku, tuoj užpuolė netgi keletas malūnsparnių, įvairiškai šaudė, bet tik vieną merginą sužeidė, ir t.t. Matomai, pasiskaitė apie kautynes Afganistane, bet nedaug, ir nežino, kad į ten JAV siunčia ne tik netinkamus ginklus, bet net pražūtin įveliančius. Vaidina: Patrick Swayze, C. Thomas Howell, Lea Thompson, Ben Johnson ir kiti.

Komunizmą pažįstantiems - šiek tiek įdomu, vietomis kvaila, nepagrįsta. Kitiems tebus dar vienas keistumų filmas. Žydų spauda filmą piktai puola, sako, tokius neleis tina nei gaminti, nei rodyti.

Ekране bėga apie dvi valandas (114 minučių).

Algirdas Gustaitis

SYDNEJAUS LIETUVIŲ NAMUOSE

16-18 EAST TERRACE, BANKSTOWN (TEL. 708 1414)

Klubo valandos:

Pirmd., trečiad., ketvirtad. 5 - 10 val.
ANTRADIENIAIS KLUBAS UŽDARYTAS
Penktadieniais 5 - 11.30 val.
Šeštadieniais 2 - 12.30 val.
Sekmadieniais 12.30 - 10 val.

VALGYKLA VEIKIA:

Trečiad., ketvirtad., penktad., ir šeštad. nuo 6 val.
Sekmadieniais -nuo 1 val.

Skanus ir pigus valgis KIEKVIENĄ TREČIADIENĮ NUO 5.30 iki 8 val. ŠVEDIŠKAS STALAS - SMORGASBORD
Kaina tik \$ 3. Kviečiame visus.

Šeimos šventės, gimtadieniai ar kas panašaus. kodėl ne Lietuvių Namuose? Kodėl nepasiteirauti? Skambinkite 708 1414.

LIETUVIŲ LAIDOJIMO BIURAS

FUNERALS OF DISTINCTION PTY. LTD.

17 RAILWAY PDE.

FAIRFIELD, NSW.

Tel. 724 5408. Veikia visas 24 valandas per parą.